

РЕШЕНИЕ

№ 3082

гр. С., 28.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 48 СЪСТАВ, в публично заседание на тридесети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ИВЕЛИНА М. С.А

при участието на секретаря ЛИЛЯНА ЛЮБ. АНДОНОВА
като разгледа докладваното от ИВЕЛИНА М. С.А Гражданско дело № 20221110138171 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 124, ал. 1, вр. чл. 235 ГПК.

П. С. Х. е предявил против П. на Р. Б. осъдителен иск с правно основание чл. 26, ал. 1 ЗОДОВ за заплащане на сумата от 20000 лв., обезщетение за претърпени неимуществени вреди поради нарушение на правото на разглеждане и решаване на пр. пр. № 5616/2015 г. по описа на СРП, ДП № 3001/2015 г. по описа на 07 РУ-СДВР в разумен срок, ведно със законната лихва от 26.10.2021 г. до окончателното изплащане на сумата.

Ищецът твърди, че на 11.11.2014 г. подал жалба в Районна прокуратура – гр. П., в която изложил твърдения за извършено спрямо него престъпление – измама. Излага, че с постановление на прокурор при Районна прокуратура – гр. П. от 12.11.2014 г. била възложена проверка по сигнала, а впоследствие преписката била изпратена по компетентност на СРП. С постановление от 26.10.2015 г. на СРП било образувано наказателно производство за извършено престъпление по чл. 209, ал. 1 НК – пр. пр. № 5616/2015 г. по описа на СРП, ДП № 3001/2015 г. по описа на 07 РУ-СДВР. Излага твърдения, че след образуване на досъдебното производство не били предприемани никакви процесуално - следствени действия по преписката, с изключение на разпити на свидетели. Сочи, че с влязло в сила на 26.10.2021 г. постановление от 11.11.2020 г. на СРП, потвърдено с определение по НЧД № 16853/2020 г. по описа на СРС, 105 състав наказателното производство било прекратено на основание чл. 199, вр. чл. 243, ал. 1, т. 1, вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК. Ищецът поддържа, че наказателното производство е продължило около 7 години, като счита, че е нарушено правото му на разглеждане и решаване на преписката в разумен срок. Навежда, че поради забавянето претърпял неимуществени вреди – станал депресиран, неспокоен и потиснат, негови близки и приятели се отдръпнали от него, изпитвал психичен дискомфорт и притеснение. Излага, че в рамките на 6 - месечния срок след влизане в сила на

акта, с който било прекратено досъдебното производство подал заявление до ИВСС за заплащане на обезщетение за претърпени вреди поради нарушаване на правото за разглеждане и решаване на делото в разумен срок, но споразумение не било постигнато, поради което предявява настоящия иск. Претендира разноски.

Ответникът оспорва допустимостта и основателността на предявения иск. Счита, че искът е недопустим, тъй като липсвали доказателства за наличие на представителна власт на процесуалния представител на ищеца. Оспорва основателността на иска, като твърди, че не е нарушено правото на ищеца за разглеждане на делото му в разумен срок, доколкото липсвали доказателства да са налице неправомерни действия на длъжностни лица на Прокуратурата, които да са довели до неоснователно забавяне на производството. Оспорва ищецът да е претърпял описаните вреди, както и те да са в пряка причинно - следствена връзка с досъдебното производство. Ответникът оспорва и размера на предявения иск като силно завишен и несъответстващ на икономическия стандарт в държавата. Моли за отхвърляне на иска, евентуално за присъждане на обезщетение в намален размер.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства и съобразно чл. 235, ал. 2 ГПК във връзка с наведените в исковата молба доводи и възраженията на ответника, намира за установено от фактическа страна следното:

Видно от данните по делото, с писмо изх. № 94-П-56/07.04.2022 г. от Министерство на правосъдието на Р. Б., във връзка със заявление № РС-22-43/28.01.2022 г. по описа на Инспектората към Висшия съдебен съвет (ИВСС), подадено от ищеца П. С. Х., същият е уведомен за извършена проверка и съставен констативен протокол, с който е отказано изплащане на обезщетение във връзка с ДП № 3001/2015 г. по описа на 07 РУ-СДВР, приключило на 26.10.2021 г., с оглед твърденията на ищеца, че е нарушено правото му на разглеждане и решаване на досъдебното производство в разумен срок. Заявлението е отхвърлено на основание чл. 60е, ал. 1, т. 4 ЗСВ, тъй като не е повдигнато обвинение по процесното досъдебно производство.

По делото е приет и Констативен протокол с изх. № РС-22-43/24.03.2022 г. по описа на ИВСС, с който е разгледано заявление № РС-22-43/28.01.2022 г. по описа на ИВСС, подадено от ищеца П. Х. във връзка с ДП № 3001/2015 г. по описа на 07 РУ-СДВР, като заявлението е прието за неоснователно, тъй като е подадено по досъдебно производство, по което не е повдигнато обвинение - чл. 60е, ал. 1, т. 4 ЗСВ.

От приетото за послужване ДП № 3001/2015 г. по описа на 07 РУ-СДВР, пр. пр. № 5616/2015 г. по описа на СРП, се установява, че по повод на сигнал от 11.11.2014 г. до РП-П., депозиран от П. С. Х., е образувана пр. пр. № 11291/2014 г. по описа на РП-П., която с постановление на прокурор при РП-П. от 04.02.2015 г. е изпратена по компетентност на СРП. Процесното досъдебно производство е образувано на 03.11.2015 г. с постановление за образуване на наказателно производство от 26.10.2015 г., по повод сигнал от 11.11.2014 г. до РП-П., депозиран от П. Х., срещу неизвестен извършител за това, че в средата на месец юни 2014 г., в гр. С., с цел да набави за себе си имотна облага, възбудил заблуждение у П. С. Х. (че ще му достави лек автомобил „Б.“, поради което трябва да предостави сумата от 4900

лв.), като с това причинил на П. С. Х. имотна вреда в размер на 4900 лв. – престъпление по чл. 209, ал. 1 НК.

В хода на разследването са разпитани в качеството на свидетели А.Й. - Протокол за разпит на свидетел от 07.12.2015 г., П. Х. - Протокол за разпит на свидетел от 07.12.2015 г., Васил Ковачев - Протокол за разпит на свидетел от 04.12.2015 г., Л.П. – Протокол за разпит на свидетел от 07.12.2015 г., П. Пачов - Протокол за разпит на свидетел от 07.12.2015 г., Б. Д. - Протокол за разпит на свидетел от 15.06.2016 г., П.В. - Протокол за разпит на свидетел от 16.06.2016 г., В.Ч. - Протокол за разпит на свидетел от 21.07.2016 г. и от 28.07.2016 г.

На 30.12.2015 г. срокът на разследването по досъдебното производство е бил удължен с два месеца, считано от 03.01.2016 г., впоследствие с два месеца, считано от 03.03.2016 г., с два месеца, считано от 03.05.2016 г., с четири месеца, считано от 03.07.2016 г., с четири месеца, считано от 04.11.2016 г., с четири месеца, считано от 04.03.2017 г., с четири месеца, считано от 04.07.2017 г., с четири месеца, считано от 04.11.2017 г., с два месеца, считано от 04.03.2018 г., с два месеца, считано от 04.05.2018 г., с два месеца, считано от 04.07.2018 г., като по досъдебното производство не е повдигано обвинение, няма данни за взета мярка за неотклонение, за спиране и възобновяване на делото.

На 30.03.2016 г. по делото е постъпила справка от МВР - Сектор „Български документи за самоличност“ (БДС) за лицето Л.П. и регистрирани данни за преминавания през ГКПП като български гражданин за периода от 01.01.2006 г. до 28.03.2016 г.

На 01.04.2016 г. е постъпила справка от НСлС, че лицето Л.П. не се намира в арестите на страната.

На 13.04.2016 г. е постъпила справка от Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) за лицето Л.П., а на 20.04.2016 г. същият е обявен за общодържавно издирване.

На 28.04.2016 г. е постъпило писмо от директора на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ за електронно регистриране на извършените периодични технически прегледи на пътни превозни средства на лицето Л.П..

На 04.05.2016 г. е предложено свидетелят Л.П. да бъде снет от общодържавно издирване.

На 05.05.2016 г. е постъпила справка от МВР, Областна дирекция на МВР – П., отдел „Охранителна полиция“, сектор „Пътна полиция“ за регистрация на пътни превозни средства от лицето Любомир Пачов и за фирма „П.П.“ ООД.

На 17.05.2016 г. е разпитан отново свидетелят Л.П., извършена е проверка в масивите относно регистрирани автобуси и автомобили на името на Л.П. и фирма „П.П.“ ООД, включително за извършени годишни технически прегледи.

На 19.07.2016 г. е изпратено писмо до МВР - Дирекция „Международно оперативно сътрудничество“ (ДМОС) за изискване на информация дали Л.П. е преминавал ГКПП на С., Х., С., Г. и И. за периода 01.06.2014 г. – 31.08.2014 г.

На 29.07.2016 г. е постъпила справка от МВР - Сектор „БДС“ за преминавания на Любомир Пачов през ГКПП за периода 01.06.2014 г. – 31.08.2014 г.

На 01.08.2016 г. е постъпило писмо от МВР - Дирекция „Международно оперативно сътрудничество“ относно лицето Л.П., за пътувания в С. за периода 28.07.2014 г. – 31.08.2014 г.

На 01.08.2016 г. е постъпило писмо от МВР - Дирекция „Международно оперативно сътрудничество“ относно лицето Л.П., за пътувания в С. за периода 28.07.2014 г. – 31.08.2014 г.

На 02.08.2016 г. е постъпило писмо от МВР - Дирекция „Международно оперативно сътрудничество“ относно лицето Л.П., за пътувания в Х. за периода 28.07.2014 г. – 31.08.2014 г.

На 13.09.2016 г. е постъпило писмо от МВР - Дирекция „Международно оперативно сътрудничество“ относно лицето Л.П., за пътувания в Г. за периода 28.07.2014 г. – 31.08.2014 г.

На 31.10.2016 г. е постъпило писмо от МВР - Дирекция „Международно оперативно сътрудничество“, с което уведомяват разследващите органи, че е изпратено напомнително съобщение на Интерпол – Рим и все още отговор не е получен.

На 04.07.2017 г. е разпитан като свидетел П. Х. .

На 19.07.2016 г., 24.10.2016 г., 07.08.2017 г. от разследващия полицаи е изпратено второ писмо до МВР - Дирекция „Международно оперативно сътрудничество“ да бъде изпратено напомнително запитване до съответните компетентни органи в И. дали лицето Пачов е преминавало ГКПП на И. за периода 01.06.2014 г. – 31.08.2014 г., като на 11.08.2017 г. е постъпило писмо от МВР, че е изпратено ново напомнително писмо до Интерпол – И..

На 29.08.2017 г. е разпитан като свидетел Л.П..

На 28.11.2017 г. от разследващия полицаи, на основание чл. 203 НПК , е изготвен доклад до наблюдаващия прокурор за хода на разследването, с посочване, че се чака получаване на отговор от Интерпол - И..

На 30.07.2018 г. е изискана справка от „Ю. Б.“ АД относно титуляр на посочена банкова сметка, както и лицата, имащи право да се разпореждат със средствата по нея, която справка е изпратена на 02.08.2018 г.

На 13.08.2018 г. от разследващия полицаи, на основание чл. 203 НПК , е изготвен доклад до наблюдаващия прокурор за хода на разследването.

На 17.08.2018 г. е постановено Постановление за даване на указания по хода на разследването, като на разследващия орган по ДП № 3001/2015 г. по описа на 07 РУ-СДВР, пр. пр. № 5616/2015 г. по описа на СРП е указано да бъде извършен допълнителен разпит на свидетеля Любомир Пачов, да се изиска справка от НОИ и НАП, да бъде поискано свидетелят Любомир Пачов да даде съгласие за разкриване на банкова тайна, да се изискат справки за преминаване на Пачов през границите на страната от 2012 г. до момента, да бъдат приобщени справки за съдимост и криминални регистрации, да бъдат разпитани свидетелите Б.Х., да бъде извършен допълнителен разпит на свидетеля П. Х., да се изиска

справка от КАТ.

С Постановление от 21.08.2018 г. е удължен срокът на разследване по досъдебното производство с 2 месеца, считано от 04.09.2018 г. поради необходимостта от извършване на допълнителни действия по разследването и законосъобразното приключване на същото.

На 24.08.2018 г. е изготвено писмо до НАП за предоставяне на информация за работодатели и осигурители на Любомир Пачов, която информация е постъпила на 27.09.2018 г.

На 24.08.2018 г. е изготвено писмо до НОИ за предоставяне на информация за работодатели и осигурители на Любомир Пачов, която информация е постъпила на 28.09.2018 г.

На 29.08.2018 г. е постъпила справка от МВР – Главна дирекция „Гранична полиция“ с данни за преминавания на Л.П. през ГКПП на Р. Б. за периода 01.01.2012 г. – 28.08.2018 г.

На 14.09.2018 г. са постъпили от ОДМВР – Б., сектор „Пътна полиция“ данни за притежавана регистрирана собственост на моторни превозни средства, марка „Р.“, модел „Л.“ на В.Н.Ч..

На 19.09.2018 г. е постъпило писмо от НАП за действащи трудови договори и осигурители на Л.П., а на 26.09.2018 г. – от НОИ за уведомления по чл. 62, ал. 3 КТ и деклариран осигурителен доход по чл. 5, ал. 4 КСО от Регистър на осигурените лица на НОИ, за Л.П..

На 20.09.2018 г. е постъпило писмо от МВР – сектор „Пътна полиция“ с копие от документи на МПС „Р. Л.“.

На 28.09.2018 г. са постъпили от ОДМВР – П., отдел „Охранителна полиция“, сектор „Пътна полиция“ копия на документи, послужили за регистрация в сектор „Пътна полиция“ ОДМВР – П. на МПС „О.А.“ с рег. № ***** и на МПС „М“ с рег. № *****.

На 03.10.2018 г. е постъпило писмо от МВР – сектор „Пътна полиция“ с копие от документи на МПС „О.А.“.

На 11.10.2018 г. е разпитан отново свидетелят П. Х..

На 15.10.2018 г. е изготвено писмо до РС-П. за предоставяне на заверени преписи от гр. д. № 15904/2014 г., постъпили на 24.10.2018 г.

С Постановление от 30.10.2018 г. е удължен срокът на разследване по досъдебното производство с 2 месеца, считано от 04.11.2018 г. поради необходимостта от извършване на допълнителни действия по разследването и законосъобразното приключване на същото.

На 02.11.2018 г. е изискана справка от НСлС дали срещу Пачов има образувани наказателни производства и намира ли се лицето в следствените арести в страната, която справка е получена на 09.11.2018 г., както и е изискана справка от ГДИН дали лицето изтърпява наказание „лишаване от свобода“, който отговор е получен на 30.11.2018 г.

На 02.11.2018 г. е изпратено писмо до ГД ГРАО – МРРБ за предоставяне на справка за постоянен и настоящ адрес на Л.П., която е постъпила на 16.11.2018 г.

На 02.11.2018 г. е изпратено писмо до ГДИН за предоставяне на справка дали Л.П. изтърпява наказание „лишаване от свобода“, която е постъпила на 26.11.2018 г.

На 15.11.2018 г. е извършен разпит на свидетеля К.С..

На 26.11.2018 г. е извършен разпит на свидетеля Р.Р. и е изпратено писмо до НАП за регистрирани трудови договори на Л.П..

На 03.12.2018 г. отново е изпратено писмо до НАП за изискване на данни за регистрирани трудови договор за Л.П. след 2017 г., получена на 28.12.2018 г.

На 06.12.2018 г. е извършен разпит по делегация на свидетеля Б.Й..

На 20.12.2018 г. отново е изискана справка от „Ю. Б.“ АД за банкови сметки на името на Л.П. и разпечатка за движението на парични средства за периода 01.01.2014 г. - 31.12.2014 г., която информация е получена на 04.01.2019 г.

На 28.12.2018 г. отново е извършен разпит на свидетеля Л.П..

С Постановление от 10.01.2019 г. е удължен срокът на разследване по досъдебното производство с 2 месеца, считано от 04.01.2019 г. поради фактическата и правна сложност на делото, необходимостта от извършване на допълнителни действия по разследването и законосъобразното приключване на същото.

На 05.02.2019 г. е постъпила справка от МВР – СДВР, Отдел „Български документи за самоличност“, за регистрирани данни за 47 броя преминавания на Л.П. през ГКПП за периода 01.01.2018 г. – 29.11.2018 г.

На 06.02.2019 г. е извършен разпит на свидетеля Л.П..

С Постановление от 28.02.2019 г. е удължен срокът на разследване по досъдебното производство с още 2 месеца, считано от 04.03.2019 г.

На 20.03.2019 г. е извършен разпит по делегация на свидетеля Н.Б..

На 10.04.2019 г. е извършен разпит на свидетеля Н.С..

На 10.04.2019 г. е извършен разпит на свидетеля А.К.Т..

На 12.04.2019 г. е извършен разпит по делегация на свидетеля Х.П..

На 22.04.2019 г. от разследващия полицай, на основание чл. 203 НПК, е изготвен доклад до прокурора за извършените до момента процесуално - следствени действия.

С Постановление от 07.05.2019 г. е удължен срокът на разследване по досъдебното производство с още 2 месеца, считано от 04.05.2019 г.

На 23.05.2019 г. и на 04.12.2019 г. са постановени Постановления за даване на указания по хода на разследването, като на разследващия орган по ДП № 3001/2015 г. по описа на 07 РУ-СДВР, пр. пр. № 5616/2015 г. по описа на СРП е указано да бъдат разпитани като свидетели И.Ш. и Б. Д., както и да бъде извършен допълнителен разпит на свидетеля Пачов.

На 18.06.2019 г. е извършен разпит на свидетеля Л.П..

С Постановление от 04.07.2019 г. е удължен срокът на разследване по досъдебното производство с още 2 месеца, считано от 04.07.2019 г.

С Постановление от 02.09.2019 г. е удължен срокът на разследване по досъдебното производство с още 2 месеца, считано от 04.09.2019 г.

С Постановление от 05.11.2019 г. е удължен срокът на разследване по досъдебното производство с още 2 месеца, считано от 04.11.2019 г.

С Постановление от 13.12.2019 г. е удължен срокът на разследване по досъдебното производство с още 2 месеца, считано от 04.01.2020 г.

На 30.01.2020 г. е извършен разпит по делегация на свидетеля Б. Д..

На 07.02.2020 г. от разследващия полицай, на основание чл. 203 НПК, е изготвен доклад за извършените до момента процесуално – следствени действия.

С Постановление от 24.02.2020 г. е удължен срокът на разследване по досъдебното производство с още 2 месеца, считано от 04.03.2020 г.

На 26.02.2020 г. е постановено Постановление за даване на указания по хода на разследването, като на разследващия орган по ДП № 3001/2015 г. по описа на 07 РУ-СДВР, пр. пр. № 5616/2015 г. по описа на СРП е указано да извърши преразпит на пострадалия и на Л.П., да изиска справка от „Н.Т.Л.“ АД за сключени договори с ЕТ „С.“.

На 08.04.2020 г. са постъпили обяснения и писмени документи от Стоянка Михайлова, в качеството си на изпълнителен директор на „Н.Т.Л.“ АД с данни относно липса на товарни автомобили, предоставени под наем от дружеството на ЕТ „С. – Б. Д.“.

На 13.05.2020 г. отново е извършен разпит на свидетеля П. Х..

С Постановление от 15.05.2020 г. е удължен срокът на разследване по досъдебното производство с още 2 месеца, считано от 04.05.2020 г.

На 02.06.2020 г. е извършен разпит по делегация на свидетеля Л.П..

На 04.06.2020 г. от разследващия полицай, на основание чл. 203 НПК, е изготвен доклад за извършените до момента процесуално – следствени действия.

С Постановление от 02.07.2020 г. е удължен срокът на разследване по досъдебното производство с още 2 месеца, считано от 04.07.2020 г.

На 09.07.2020 г. е постановено Постановление за даване на указания по хода на разследването, като на разследващия орган по ДП № 3001/2015 г. по описа на 07 РУ-СДВР, пр. пр. № 5616/2015 г. по описа на СРП е указано да изиска справка за предмета и хода на воденото в гр. П. наказателно производство във връзка с предоставените от „Н.Т.Л.“ АД на ЕТ „С.“ превозни средства.

С Постановление от 28.08.2020 г. е удължен срокът на разследване по досъдебното производство с още 2 месеца, считано от 04.09.2020 г.

С Постановление от 11.11.2020 г. е прекратено ДП № 3001/2015 г. по описа на 07-СДВР, пр. пр. № 5616/2015 г. по описа на СРП, образувано и водено за престъпление по чл. 209, ал. 1 НК, на основание чл. 199, чл. 243, ал. 1, т. 1, вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК, тъй като не е осъществен съставът на престъплението по чл. 209, ал. 1 НК, а се касае за гражданскоправни отношения, които следва да бъдат уредени по правилата на ГПК.

С Определение № 20192286/24.09.2021 г. по НЧД № 16853/2020 г. по описа на СРС, НО, 105 състав, влязло в сила на 26.10.2021 г., постановлението за прекратяване на досъдебното производство е потвърдено.

За установяване на претърпените от ищеца неимуществени вреди във връзка с воденото досъдебно производство, в хода на производството са събрани гласни доказателствени средства чрез разпит на свидетеля Н.М.В.. Последният заявява, че познава ищеца от 12-13 години, знае за дело, което ищецът завел в полицията преди около 7-8 години срещу човек, който му взел пари за някаква кола, но впоследствие не му я докарал. След делото и сигнализирането на полицията ищецът се променил, станал нервен, умислен, притеснявал се, че много се бави делото и нищо не се случва, звънял на полицаи, включително в присъствието на свидетеля, за да ги пита какво се случва с делото, обаче те отговаряли, че ако има нещо ще му се обадят. Ищецът се ядосвал от времето, през което се водело делото, станал потиснат, затворен, изнервял се на хората, на моменти ставал агресивен, като се виждали с приятели само за това говорел - че много се бавят от полицията и нищо не се случва. Хората започнали да го отбягват, негови познати и приятели започнали да странят от него. Ищецът се ядосвал много, че полицията не си върши работата. С жена му също се карали, на което свидетелят бил пряк очевидец. След като разбрал, че делото е приключило, ищецът започнал да се държи странно, неадекватно, за най - малкото се ядосвал, започнал да пие хапчета за успокоение. От спокоен и весел човек, ищецът станал нервен, постоянно за едно и също говорел – че по делото 7-8 години нищо не се случва, че човекът не е наказан, че не може да си вземе парите.

При така установеното от фактическа страна съдът достигна до следните правни изводи:

Предявен е осъдителен иск с правно основание чл. 26, ал. 1 ЗОДОВ.

Съдът приема за неоснователно оплакването на ответника, че исковата молба е нередовна, тъй като липсват доказателства за представителната власт на пълномощника на ищеца. Към исковата молба е приложено адвокатско пълномощно от 08.06.2022 г. за подаване на искова молба и процесуално представителство на ищеца срещу ответника за предявяване на иск по чл. 26 ЗОДОВ заради ДП № 3001/2015 г. по описа на 07 РУ-СДВР, пр. пр. № 5615/2015 г. по описа на СПР, поради което съдът приема, че исковата молба е подадена от надлежно упълномощен процесуален представител, поради което е редовна и искът подлежи на разглеждане по същество.

Съгласно чл. 26, ал. 1 ЗОДОВ държавата отговаря за вредите, причинени на граждани и на юридически лица от нарушение на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок съгласно чл. 6 § 1 от КЗПЧОС. Съгласно чл. 6, § 1 Конвенцията, всяко лице при определяне на неговите граждански права и задължения или при наличието на каквото и да е обвинение срещу него има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона.

Според чл. 8, ал. 2 ЗОДОВ абсолютна предпоставка за предявяване на иска по чл. 26, ал. 1 ЗОДОВ е изчерпването на административната процедура за обезщетение на вреди по реда

на глава трета „а“ от Закона за съдебната власт (ЗСВ), по която няма постигнато споразумение, която предпоставка за допустимост на иска в конкретния случай е налице с оглед приетия Констативен протокол с изх. № РС-22-43/24.03.2022 г. по описа на ИВСС.

Доколкото се касае за вътрешно правно средство за реализиране на право, предоставено с конвенцията, критериите въз основа на които съдът прави преценката си дали е допуснато нарушение на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок, са посочени примерно в чл. 26, ал. 2 ЗОДОВ, като са приложими стандартите, установени в практиката на ЕСПЧ. Механизмът, по който се прави извод дали е спазено изискването за разумен срок е свързан с установяване на продължителността на релевантния период и след това се преценява дали този период е разумен. Разумността се оценява с оглед обстоятелствата по делото, като се търси баланс между интересите на лицето възможно най - бързо да получи решение и необходимостта от внимателно проучване и правилно провеждане на наказателното производство. При преценката си за разумността на релевантния период, съдът прилага три критерия: сложност на делото, поведение на жалбоподателя и поведение на компетентните органи. Сложността на делото се преценява съобразно естеството на фактите, които следва да бъдат установени, броя на обвиняемите и свидетелите, нуждата да се получат документи по делото, съединяването на делото с други дела, встъпването на други лица в процеса и всички други релевантни обстоятелства. За преценката на поведението на компетентните органи голямо значение имат усилията им за ускоряване на производството. Принципът е, че компетентните правозащитни органи са тези, от които се очаква да следят всички участници в производството да полагат максимални усилия за предотвратяване на ненужно забавяне – така Решение № 66/02.04.2015 г. по гр. д. № 5813/2014 г. на ВКС, III г. о. За вредите от забавяне на разглеждането и решаването на делата над разумния срок отговаря държавата, като отговорността ѝ се реализира чрез иск за обезщетяване на причинените вреди. Отговорността е обективна, не е обусловена от обстоятелството дали лицата от състава на правозащитните органи са виновни, дали същите са нарушили съществуващите правила, дали са ги спазили, но въпреки това е допуснато забавяне над разумния срок. В хипотезата на чл. 26 ЗОДОВ, когато досъдебното производство не е приключило в разумен срок, Прокуратурата е легитимирана да отговаря за неимуществени вреди, причинени от забавянето, и на пострадалото от престъплението лице (а не само, когато такива вреди са причинени на обвиненото или на уличеното в извършването на престъплението лице).

За успешното провеждане на осъдителния иск в тежест на ищеца е докаже, че е страна по посоченото в исковата молба ДП № 3001/2015 г. по описа на 07 РУ-СДВР по пр. пр. № 5616/2015 г. по описа на СРП, че същото е било разгледано и решено с продължителност, надхвърляща рамките на разумно необходимия срок; че е претърпял твърдените неимуществени вреди, както и че същите са пряка и непосредствена последица именно от продължителния срок на разглеждане на досъдебното производство, предмет на настоящия спор.

Принципът за разглеждане и решаване на делата в разумен срок е основен

съдопроизводствен принцип на наказателния процес. В чл. 22, ал. 2 НПК законодателят е прогласил задължението на прокурора и разследващите органи да осигурят провеждането на досъдебното производство в предвидените в кодекса срокове. Сроковете за извършване на разследването са регламентирани с разпоредбите на чл. 234 НПК. При фактическа и правна сложност административният ръководител на П. или оправомощен от него прокурор може да удължи срока по ал. 1, който е двумесечен от деня на образуването на досъдебното производство, с не повече от четири месеца. В изключителни случаи този срок може да бъде удължаван от административния ръководител на по - горестоящата прокуратура или от оправомощен от него прокурор.

В случая безспорно е между страните, че по сигнал на ищеца за извършено спрямо него престъпление е образувано процесното досъдебно производство, приключило с влязло в сила определение за прекратяване. Досъдебното производство според настоящия състав е продължило в неразумен срок. Действително, по него са разпитани сравнително голям брой свидетели – около 15, но следва да се посочи, че част от свидетелите са разпитвани многократно допълнително, многократно са давани указания от наблюдаващия прокурор за това какви конкретно процесуално – следствени действия следва да бъде извършени, в рамките на продължилото близо 6 години досъдебно производство (от образуването му до влизане в сила на определението на съда), съответно 7 години от подаване на сигнала до прекратяване на досъдебното производство, срокът за разследване е удължаван многократно, без да са извършвани различни процесуално – следствени действия с оглед установяване на обективната истина - искани са множество идентични справки, разпитвани са по няколко пъти едни и същи свидетели, включително през продължителен период от време (около 6 месеца – 1 година), а поведението на ищеца, респективно на другите свидетели не са станали повод за отлагане на действията по разследването – видно от данните по делото, дори свидетелят Л.П. своевременно се е явявал, за да бъде разпитан като свидетел. Съдът приема и че фактите по делото не налагат същото да бъде окачествено като фактическа и правна сложност – касае се за едно деяние, делото не е съединявано с други дела, няма привлечен обвиняем, не е взета мярка за процесуална принуда, а периодът, в който е протекло същото е затруднил и разкриване на обективната истина. Независимо от това, че в течение на производството са разрешавани процесуални въпроси, фактическата висиящност на производството обосновава извод за нарушено право на разглеждане в разумен срок. Периодът на събиране на доказателства по конкретното досъдебно производство настоящият състав намира за неразумен, предвид естеството на фактите, които са подлежали на установяване, способите за това, както и не на последно място – поведението на участниците в процеса. Законодателят е възложил на прокурора дейността по ръководство и надзор върху работата на разследващите органи в досъдебното производство – чл. 196 НПК. В настоящия случай досъдебното производство е приключило много над установените срокове в чл. 234 НПК, като се касае за престъпление по чл. 209, ал. 1 НК. Следва да се посочи, че единствено непредставянето на справка от Интерпол - И. за преминаванията през ГКПП на свидетеля Л.П. не може да оправдае неразумния срок на протичане на разследването, предвид своевременно постъпилите данни от други органи в

чужбина и обстоятелството, че и при прекратяване на досъдебното производство справката не е постъпила. Поради изложеното, настоящият състав намира, че е налице забавяне на делото във фазата на досъдебното производство за необосновано дълъг период от време, за което следва да се ангажира отговорността на държавата, чрез П. на Р. Б..

Необосновано дългият срок на досъдебното производство неизбежно е довел до причиняване на неимуществени вреди на ищеца под формата на притеснение, загуба на доверие в институциите, несигурност и безпокойство. В редица свои решения ЕСПЧ, а и ВКС, приемат, че относно неимуществените вреди съществува оборима презумпция, че неразумната продължителност на производството причинява такива, поради което по начало не е необходимо да се доказват изрично обичайните, типични неимуществени вреди, които винаги се търпят от лице, когато съдебното производство е продължило извън рамките на разумния срок, като притеснения и безпокойство за неговото развитие и от евентуален неблагоприятен изход, накърняване на чувството за справедливост и на доверието му в държавността поради забавяне на делото (в т. см. Скордино срещу И.; Смирнова срещу Русия и др. решения на ЕСПЧ, Решение № 306/22.10.2019 г. по гр. д. № 4482/2017 г. на ВКС, на IV г. о., Решение № 272/27.01.2020 г. по гр. д. № 924/2019 г. на ВКС, на IV г. о. и Решение № 48/06.04.2020 г. по гр. д. № 1610/2019 г. на ВКС, на IV г. о., Решение № 6/11.02.2022 г. по гр. д. № 1555/2021 г. на ВКС, на IV г. о.). Доколкото не е в тежест на пострадалия да доказва отделните си негативни изживявания, като наличието им се презумира през целия период на висящност на наказателното производство, съдът приема, че ищецът е търпял неимуществени вреди в резултат на забавено правосъдие под формата на стрес, потиснатост, безпокойство, загуба на доверие в институциите, чувство за липса на справедливост, притеснение, че виновното лице за извършените спрямо него действия няма да бъде наказано, че е било нарушено общуването му с близки и приятели, в който смисъл са и показанията на разпитания по делото свидетел Николай Венков, които съдът кредитира като логични, последователни и отразяващи преки възприятия на свидетеля.

В обобщение, налице са всички елементи от фактическия състав на нормата на чл. 26, ал. 1 ЗОДОВ, поради което предявеният иск за обезщетение за причинени неимуществени вреди е доказан по основание и следва да бъде уважен за причинените вреди.

При иска по чл. 26 ЗОДОВ на обезщетяване подлежат всички преки и непосредствени вреди, причинени от неразумната продължителност на наказателното производство. Обезщетението за неимуществени вреди се определя по справедливост - чл. 52 ЗЗД. Понятието не е абстрактно, а е свързано с преценка на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, имащи отношение към понесените от пострадалия вреди, а именно характера и степента на увреждането, начина и обстоятелствата, при които е получено, последиците, неговата продължителност и ефектът на всички тези действия върху ищеца. Размерът на обезщетението се определя с оглед общия критерий за справедливост по чл. 52 ЗЗД, като се вземат предвид и възприемането на понятието „справедливост“ на съответния етап от развитие на обществото и стандартът на живот в страната. Следва да се отчита, че самото осъждане (признаването на факта на увреждащо поведение) само по себе

си също има репариращ ефект за пострадалия, предвид нематериалния характер на увреждането му.

Имайки предвид конкретните обстоятелства – сложност на воденото производство, поведението на ищеца и наличие на осъществени процесуални действия извън разумния срок, естеството и интензитета на негативните емоционални преживявания; отражението, което воденото досъдебно производство е имало върху психиката и начина на живот на ищеца и трайността на последиците, настоящият състав намира, че справедливият размер на обезщетение за причинените неимуществени вреди на ищеца от нарушеното му право на разглеждане и решаване на наказателното дело в срок, е в размер на 5000 лв. При определянето на този размер съдът съобрази също липсата на данни за трайни увреждания на ищеца и за промени в начина му на живот, или причиняване на други неудобства, във от обичайните, социално-икономическите условия и стандарта на живот в страната през периода на процесното увреждане, както и факта, че самото осъждане на ответната Прокуратура има основно репариращо действие – предвид моралния, а не имуществен характер на вредите. Настоящият съдебен състав преценява също, че на обезщетяване подлежат само претърпените неимуществени вреди от ищеца, които са в пряка причинна връзка с нарушеното му право на разглеждане и решаване на наказателното дело в разумен срок, а не и тези от престъплението, за което е било водено досъдебното производство. Поради това, предявеният иск е основателен за сумата от 5000 лв., а за разликата над този размер до пълния предявен от 20000 лв. следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

Съгласно чл. 86, ал. 1, изр. 1, вр. с чл. 84, ал. 3 ЗЗД процесното обезщетение се дължи ведно с претендираната законна лихва, считано от 26.10.2021 г. до окончателното плащане.

По разноските:

Съгласно чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ, ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по делото за внесена държавна такса, както и разноските на ищеца за заплатено възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска. Ищецът е сторил разноски за държавна такса в размер на 10 лв., които следва да му се присъдят. Претендирано е и адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ по чл. 38 ЗАдв., но такова не следва да бъде присъждано, тъй като видно от договора за правна защита и съдействие от 08.06.2022 г. страните не са уговорили безплатно процесуално представителство, а клиентът се е задължил да заплати на адвоката сума, равняваща се на 50 % от окончателно присъдената като обезщетение на клиента по делото, включваща както присъдената главница, така и лихвата върху нея, в срок най - късно до 7 дни от изплащане на присъденото обезщетение. С оглед на така постигнатата уговорка, съдът приема, че не са налице основанията на чл. 38, ал. 2, вр. с ал. 1 ЗАдв. за присъждане на разноски за безплатна правна помощ, доколкото страните са уговорили, че предоставените услуги от адвоката ще бъдат платени от клиента.

Мотивиран от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА П. на Р. Б., с адрес: гр. С., бул. „В.“ № 2, да заплати на П. С. Х., ЕГН *****, със съдебен адрес: гр. С., ул. „В.“ № ., ет., ап., на основание чл. 2б, ал. 1 ЗОДОВ сумата от 5000 лв. (пет хиляди лева), обезщетение за причинените му неимуществени вреди от нарушаване на правото му на разглеждане и решаване в разумен срок на досъдебно производство № 3001/2015 г. по описа на 07 РУ-СДВР, пр. пр. № 5616/2015 г. по описа на СРП, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 26.10.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, както и разноските в производството в размер на 10 лв. - държавна такса, като

ОТХВЪРЛЯ иска с правно основание чл. 2б, ал. 1 ЗОДОВ на П. С. Х., ЕГН *****, със съдебен адрес: гр. С., ул. „В.“ № ., ет., ап., против П. на Р. Б., с адрес: гр. С., бул. „В.“ № 2, за разликата над 5000 лв. до пълния предявен размер от 20000 лв. като неоснователен.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____